SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 189. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 2, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ЖОВТНЯ 1992 Ч. 189. РІК XCIX.

В. ФОКІН ЗРЕЗИҐНУВАВ

Київ (УНІАР). — На ранковому засіданні сесії Верховної Ради України у середу, 30-го вересня, з доповіддю про політичне і соціальне становище в Україні виступив Президент України Леонід Кравчук. Л. Кравчук повідомив, що прем'єр-міністер України Вітольд Фокін склав резигнацію з причин виходу на пенсію, бо 29-го жовтня йому сповниться 60 років.

Президент прийняв резигнацію, але запропонував йому виконувати свої обов'язки поки ВР України не обере його наступника.

Опісля Л. Кравчук дав аналізу функціонування партій в Україні, стану релігійних відносин та економічних проблем, розповів про деякі зміни в Уряді країни та зовнішню політику.

У зв'язку з резигнацією В. Фокіна в кулюарних розмовах щодо кандидатури на цю посаду говорилося, що тимчасово обов'язки прем'єр-міністра буде виконувати Валентин Симоненко, перший заступник прем'єра і колишній посадник Одеси.

ДОМАГАЮТЬСЯ ГОСТРІШИХ ЗАКОНІВ ПРОТИ ЗЛОЧИНЦІВ

Львів (УНІАР). — Згідно з опінією багатьох громадян України, населення мусить мати право купувати під контролею державних органів, для самозахисту й оборони перед злочинним світом, принаймні газові пістолети. Так вважає народний депутат Верховної Ради України, голова постійної комісії ВР для правопорядку та боротьби із злочинністю Ярослав Кондратьєв.

Проєкти законів про недержавну правоохоронну діяльність і про придбання зброї незабаром будуть винесені на розгляд сесії ВР України, повідомив Я. Кондратьєв на пресконференції у Львівській Обласній Раді, у якій брали участь члени Комісії ВР України, що здійснюють перевірку правоохоронних органів Львівщини. Я. Кондратьєв зазначив, що зараз йде інтенсивна праця над новим кримінальним і процедурально-кримінальним кодексами та низкою законодавчих актів щодо профілактики правопорушень та боротьби з організованою злочинністю.

Крім Кондратьєва, з журналістами зустрілися начальник головного управління по боротьбі з організованою злочинністю міністерства внутрішніх справ України Григорій Шелудько та начальник управління внутрішніх справ області генерал-майор Іван Мортинець.

Схвалили стипендію для навчання адміністрації України

Вашінгтон. — Інформаційна агенція ЗСА схвалила стипендію у висоті 345,332 дол. для вжитку Корпусу міжнародної екзекутивної обслуги. Корпус, який співпрацює із добровольцями в рамках братніх міст в Синсиннаті, Огайо, і Тусані, Арізона, започаткове однорічну програму для вишколу сил адміністративних і публічної обслуги в Україні і Казахстані.

Корпус буде переводити дві програми, одну в Харкові, місті-сестрі Синсиннаті, а другу в Алма Альті, місті-сестрі Тусані, які будуть складатися з різних частин. Там будуть майстерні, практичне навчання і поради в адмініструванні і публічній обслузі.

Інформаційна агенція ЗСА є незалежною організацією, яка допомагає міжнародній політиці і національній безпеці ЗСА через широку програму інформацій поза границями ЗСА. Вона допомагає взаємопізнанні ЗСА із іншими країнами через навчальні та культурні виміни. До тої агенції належать відомі програми Фулбрайта, міжнародні відвідини, переклади книжок, наука англійської мови і поширення культурних центрів та бібліотек за границями ЗСА. Агентство має понад 200 своїх станиць в 130 країнах.

Корпус міжнародної екзекутивної обслуги знаходиться в Стемфорді, Конн. і має вже 25-літній досвід у своїй праці, зокрема в ангажуванні американських добровольців, як дорадників в менаджменті в Европі та інших частинах світу.

А. Зленко зустрічався з міністрами

Ню Йорк (УНІАР). — Міністер закордонних справ України Анатолій Зленко зустрівся тут у понеділок, 28-го вересня з головою 47-ої сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй, міністром закордонних справ Болгарії Ганаєвим. У центрі уваги були питання підвищення ефективності праці Генеральної асамблеї в контексті питання перебудови всієї діяльности ООН. Міністри також обговорили деякі питання українсько-болгарського співробітництва.

А. Зленко зустрівся того ж дня з державним міністром закордонних справ Індії, міністрами закордонних справ Тунісу і Австралії та взяв участь у дискусії зорганізованій американською телепрограмою „Світ у фокусі". Міністри порушили питання відвідин України прем'єр-міністром Індії, обмінялися думками щодо відкриття посольства України у Тунісі та Тунісу в Києві.

Під час розмови міністрів закордонних справ України і Австралії йшлося про ролю ООН у сьогоднішньому світі, пріоритети у діяльності і шляхи підвищення її ефективности у розв'язанні глобальних і реґіональних проблем.

Делеґації України і Росії вирішують проблеми фльоти

Київ (УНІАР). — Тут 23-го вересня відбулася зустріч експертних груп державних делеґацій України і Росії на переговорах щодо Чорноморської фльоти. Українську делеґацію очолив член Президії Верховної Ради України Анатолій Матвієнко, а російську — голова державного комітету з економічної співпраці в межах СНД Машець.

Метою зустрічі було продовження праці над проєктами конкретних домовленостей щодо реалізації ялтинської угоди з 3-го серпня цього року про припинення формування Військово-морських сил України і Військово-морської фльоти Російської федерації на базі Чорноморської фльоти колишнього СССР.

Експерти розглянули і обговорили проєкти угод, які плянують окремі аспекти функціонування Чорноморської фльоти в перехідний період до кінця 1995 року, тобто в період повного формування фльот двох держав. Зокрема обговорено шляхи створення на перехідний період об'єднаного командування Чорноморським фльотом, принципи і механізми розподілу Чорноморської фльоти колишнього СССР, статус Чорноморської фльоти на перехідному періоді, технічне і фінансове забезпечення фльоти.

Працю над згаданими документами плянують закінчити в жовтні цього року.

Накручують фільм про Л. Молодожанина

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. К.). — Відомий скульптор Лев Молодожанин, для якого ще недавно, в місяці червні, відкрито окремий парк у Вінніпеґу в Канаді, став тепер сам темою окремого фільму, що його почала накручувати Канадська фільмова рада, яка спеціялізується у виконуванні фільмів про мистців та науковців. Це підприємство всеціло фінансує фільм, що має бути закінчений у 1993 році та триватиме приблизно годину. Почали накручувати фільм у Канаді, але саме тепер фільмарі і скульптор вибралися в подорож до Ст. Петербурґу і до Німеччини.

У Ст. Петербурзі Л. Молодожанин студіював мистецтво і там знаходиться ряд його перших скульптурних праць. У консерваторії стоїть його робота — пам'ятник відомому композиторові Олександру Бородіну. Поруч із накручуванням місць навчання і праці Л. Молодожанина продюсери бажають також взяти на фільмову плівку зустрічі і розмови мистця з однолітками, з якими він студіював чи працював.

Після тижневого перебування в Ст. Петербурзі ціла екіпа переїде до Німеччини, конкретно до Баварії, де Л. Молодожанин перебував багато часу та яку все постійно відвідує. Там у відпустовому містечку Альтеттінґ стоїть його пам'ятник в честь Папи Івана Павла II, 8 і 1/2 фута висоти, відкриття якого відбулося в 1983 році.

В сусідньому містечку Тахеркінґ знаходиться гімназія імені Л. Молодожанина, а перед школою ще одна його скульптура, що представляє двох ведмедиків, які бавляться. Всі ці фрагменти життя і праці скульптора будуть накручені на проєктований канадський фільм.

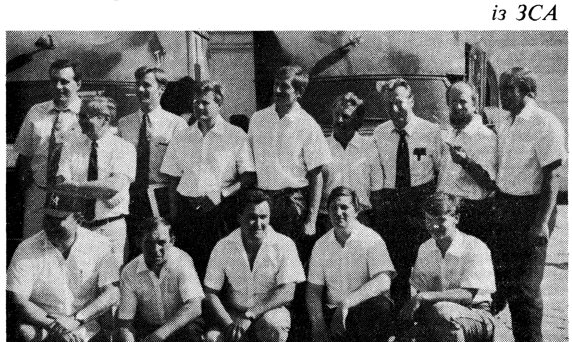
Після повернення з цієї подорожі дальші частини

(Закінчення на стор. 4)

КОНФЕРЕНЦІЯ УЗХ

Лігайтон, Па. — Головна Управа Українського Золотого Хреста повідомляє, що річна конференція УЗХ в Першу річницю незалежности української держави відбудеться 10-12-го жовтня на оселі імені О. Ольжича в Лігайтоні, Па. До участи запрошуються всі відділи, делеґати та все членство. У справі приміщення слід звертатися до адміністрації Оселі (215) 377-4621.

У Києві передано дев'ять військових амбулянсів із ЗСА

Перед від'їздом амбулянсів з Києва: група водіїв з представником амбасади ЗСА Тімоті Дю Белл (стоїть, третій зліва), Р. Бурґенером (клячить, перший зліва) та з М. Герецем (стоїть, третій справа).

Олбані, Н.Й. (М. Герець). — У понеділок, 31-го серпня ц.р., на площі церкви св. Покрови в Києві представник американської амбасади передав представникам громадських організацій України документи на власність дев'яти вповні випосажених військових амбулянсів та три вантажні авта, які є призначені на запасові частини до моторів амбулянсів, якщо заходитиме на це потреба в майбутньому. П'ять амбулянсів були призначені медичним пунктам для переселенців з Чорнобильської

(Закінчення на стор. 4)

Сенат підтримав договір про роззброєння

Вашінгтон. — 87 голосами проти 6 Сенат проголосував за припинення обговорення договору про роззброєння, підписаного понад рік тому президентом Дж. Бушем і тодішнім президентом СССР Міхаїлом Горбачовим. Голосування означає, що консервативні республіканці, які виступають проти ратифікації договору, не зможуть застосувати обструкціоністську тактику в дебатах про нього і що голосування про ратифікацію буде проведено не пізніше наступного понеділка, коли Конгрес розпустять на вакації.

Щоб договір був ратифікований, за нього повинні проголосувати дві треті сенаторів.

Сенатор-республіканець Малколм Воллоп, який настоював на продовженні дебатів, підкреслив, що текст договору, який передбачає різке зменшення кількости міжконтинентальних ракет і бомбардувальників, містить масу „щілин", які дозволяють порушувати умови домовлености. М. Воллоп також заявив, що умови перевірки виконання договору сторонами дуже двозначні: „Під час війни з Іраком ми так і не змогли знайти багатьох ракетних пристосувань. А що вже говорити про країну зі значно більшою територією!"

Лідер демократів у Сенаті Джордж Митчелл, навпаки, переконував колеґ підтримати договір: „Я усвідомлюю, що він не панацея від всіх бід, але не було і не може бути будь-якої одної угоди, яка попереджувала б загрозу війни взагалі. Для цього потрібна серія угод, і даний договір служить такій меті".

Згідно з договором (який повинні ратифікувати також Росія, Україна, Білорусь і Казахстан, тобто республіки, які успадкували нуклеарну зброю Совєтського Союзу) кількість совєтських нуклеарних боєголовок повинна зменшитися протягом семи років від 11,000 до 6,500, американських — від 12,000 до 8,500. В червні цього року президент ЗСА Дж. Буш і президент Росії Борис Ельцин підписали черговий договір про зменшення стратегічних озброєнь ще на одну третину до 2003 року. Але спочатку повинен бути ратифікований договір, підписаний Бушем і Горбачовим.

Агентство АП нагадує, що у травні цього року Україна, Білорусь і Казахстан підписали з Росією угоду про поступове переміщення всієї нуклеарної зброї на територію Росії. Досі ні одна з чотирьох колишніх совєтських республік не ратифікувала договір, який має намір ратифікувати Сенат.

У СВІТІ

У ВОЄННОМУ ТРИБУНАЛІ Перу розпочався процес над лідером марксистсько-маоїстської терористичної організації „Сяюча стежка" Абімаелем Гузманом. Його звинувачують у розв'язуванні „революційної війни", у висліді якої за 12 років загинуло 25,000 осіб, а також у заподіянні економіці країни шкоди, що перевищує 20 біл. дол. Хоч арешт Гузмана значною мірою послабив його організацію, експерти вважають, що члени „Сяючої стежки" в найближчий час застосують нові терористичні акції і спробують захопити закладників з метою їх обміну на свого лідера.

СПЕЦІЯЛІСТИ ІНДІЙСЬКОГО центру ядерних досліджень зареєстрували підземний ядерний вибух, здійснений 25-го вересня в районі озера Лобнор в Сінцзянь-Уйгурському автономному районі Китаю. Як заявив у Бомбеї в понеділок, 28-го вересня, офіційний представник центру, потужність вибуху становила 15 кілотонн.

В КАБУЛІ ЗДІЙСНЕНО АТЕНТАТ на командуючого афганською армією генерала Азіфа Делявара. Коли він їхав на летовище, під його автом вибухнула міна. Загинули охоронці і водій, генерала було легко поранено. Делявар був начальником штабу афганської армії при режимі Наджибулли, відтак перейшов на бік командира повстанців Аґмеда Шах-Масуда, теперішнього міністра оборони. В Кабулі не мають сумніву, що атентат на Делявара — справа рук прихильників Ісламської партії, яку очолює непримиренний противник Масуда Гельбуддін Гекматіяр.

В КОНҐО РОЗБИВСЯ вже третій гелікоптер, що брав участь у програмі ООН, покликаній сприяти передвиборчому процесові в цій країні. Гелікоптер типу Мі-17 з чотирма членами російської залоги і 12 конголезькими пасажирами впав поблизу міста Кассанґонґо. 15 осіб загинуло, один конголезець залишився живим.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ДОСЯГНУТУ угоду про припинення громадянської війни між урядом Мозамбіку і Мозамбікським національним опором, збройні сили цього опозиційного угруповання продовжують нападати на варту гуманітарної допомоги. Цими днями бойовики з Національного опору атакували колону з восьми вантажних авт за 80 кілометрів на північ від Мапуту. Варта військовослужбовців мозамбікської армії відбила напад, у висліді харчі було доставлено до Мессінджиру — району на південні провінції Ґаза, що найбільше постраждала від засухи.

ПРИЧИНОЮ ЛЕТУНСЬКОЇ катастрофи біля Катманду, в понеділок, 29-го вересня, коли загинуло 155 пасажирів і 12 членів залоги, міг бути вибух потужної бомби. Диспетчерська служба засвідчила, що літак знаходився в 10 хвилинах лету від летовища Катманду, коли зв'язок з ним несподівано зник. Інформації про будь-які поломки в системах літака не надходили, погода теж була добра. Безпосередньо перед трагедією пілот попросив дозволу на приземлення і дістав його.

НА ЦЕНТРАЛЬНІЙ ВУЛИЦІ Мапуту у вівторок, 29-го вересня, було здійснено напад на амбасадора Єгипту в Мозамбіку Мохаммеда Абдула. Згідно з повідомленням поліції, високий на зріст невідомий підійшов до амбасадора і єгипетського дипломата, що його супроводжував, і наказав віддати течку. Коли представники Єгипту відмовилися це зробити, невідомий вихопив револьвер, вистрілив в амбасадора, вирвав з його рук течку і втік на авті, котре чекало на нього поблизу.

В РУМУНІЇ ПЕРЕРАХОВУВАТИМУТЬ ПЕРШУ ТУРУ ВИБОРІВ

Букарешт, Румунія. — Засоби масової інформації повідомили, що центральна виборча комісія, завданням якої було допильнувати правильности парляментарних і президентських виборів, зарядила перерахування голосів з першої тури виборів тому, що аж 15 відсотків бальотів були фальшиві. значить котрась сторона, правдоподібно колишні комуністи, намагалися таким способом „допомогти" своєму кандидатові на президента Йонові Ілієску, який, згідно з обрахунком отримав нібито 48 відсотків голосів.

Не важливий в цьому випадку відсотковий баланс — важливим є те, кажуть спостерігачі, що одна з політичних партій намагалася підфальшувати вибори, надрукувала додаткову кількість бальотів, а може навіть зорганізувала своїх „виборців". Справою пофальшування виборів поцікавився генеральний прокуратор і зарядив переведення докладного слідства, працюючи тісно з центральною виборчою комісією, яка подала, що: 11,5 міл. бальотів в усіх трьох категоріях голосування — до Сенату, Палати громад і на президента, виявились фальшивими. Деякі румунські газети, особливо органи демократичних середовищ, як також закордонні спостерігачі однозгідно заявили, що в деяких виборчих округах і місцевостях було уневажнено 30 і 40 відсотків бальотів.

Остаточний вислід виборів все ще залишається таємницею центральної виборчої комісії і діючого уряду, бо ще й досі преса не опублікувала остаточної рунди виборів, як заявляють офіційні джерела, комісія підрахувала вже майже 70 відсотків усіх голосів. Політичні коментатори і спостерігачі, які слідкували за перебігом виборів кажуть, що існує дві можливості: вибори пофальшовані прихильниками теперішнього президента Й. Ілієску до тієї міри, що центральна комісія застановляється над уневажненням виборів взагалі, або комуністи хочуть за кулісами „додати" Ілієску ще кільканадцять відсотків, щоб він не мусів більше ставати до повторних виборів проти демократичного кандидата Еміля Константінеску.

Конфлікт між колишніми комуністичними номенклятурними і демократичними організаціями існує також на тлі впертости Ілієску, який не хоче уступити з керівного посту і передати керівництво в руки більш поміркованого партократа Петре Романа. Крім того вибори проходили дуже хаотично, до урн виборці кидали також крім отриманих ще й „свої" бальоти, в деяких випадках в голосуючих будках було більше, як одна особа, перед самими будками велася пожвавлена пропаґандивна кампанія, що є проти законним актом, але поліція не втручалася в цю суматоху, — заявила Рената Ґаврілас-Бебер, адвокат і член Гельсінської комісії та Ліґи оборони прав людини.

У зв'язку з безпорядками в Румунії Палата Репрезентантів З'єднаних Стейтів Америки відкинула пропозицію Уряду про відновлення спеціяльного статусу для Румунії в торговельних справах і відіслала назад до Білого Дому з пропозицією перевірити ситуацію в тій країні.

Треба зареєструватися до голосування

Ню Йорк. — Ті громадяни ЗСА, що досі ще не голосували, мусять тепер зареєструватися. Якщо вони постійно живуть в Ню Йорку, реєстраційну форму можна дістати в кожній дільниці .Щоби дістати адресу реєстраційного бюра в поодиноких дільницях Ню Йорку слід телефонувати на число (212) 868-3692. Виповнену реєстраційну форму треба відіслати перед 9-им жовтня. Щоби мати право голосувати у виборах на Президента ЗСА, треба мати закінчених 18 років, бути громадянином і жити під поданою адресою принаймні 30 днів перед виборами.

Реєструватися в окремих для цього місцях для голосування поодиноких дільниць можна також особисто в днях 8-го і 10-го жовтня від год. 1-ої до 9-ої год. вечора.

За дальшими інформаціями можна звертатися телефонічно до Марії Душник (718) 745-3150 увечорі, або до Андрія Пащука (212) 772-2884.

В АМЕРИЦІ

ПОЛІТИЧНІ АНАЛІТИКИ і спостерігачі вважають, що висилка республіканцями своєї „команди", тобто виборчих спеціялістів на зустріч з Россом Перо і заява, що його економічна програма збігається з програмою президента Джорджа Буша — було помилкою і пониженням. Більш логічним потягненням був приїзд до Делласу в Тексасі представників Демократичної партії, бо якраз між програмою Билла Клінтона і Р. Перо мало різниць. Один і другий збираються піднести податки, чого немає у програмі Буша. Правда, Перо поступає чесніше, бо каже, що оподаткувати треба усіх громадян, хто заробляє 55,000 й більше, а Клінтон хоче покарати податками тільки багатих, зарібки яких починаються від 200,000 дол.

КАНДИДАТ НА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА з Демократичної партії сен. Ал Гор у відміну від Билла Клінтона почав атакувати також закордонну політику президента Джорджа Буша. Він, зокрема, піддав гострій критиці поведінку Білого Дому у відношенні до президента Іраку Саддама Гуссейна, якого він (Буш) критикував ще далеко перед нападом Іраку на Кувайт. Біда тільки в тому, що президент Дж. Буш і його попередник на цьому пості Роналд Реґен спочатку фаворизували С. Гуссейна і дали йому можливість вирости на справжнього диктатора, а потім, щоб закріпити престиж Америки в арабському світі і спопуляризувати закордонну політику республіканців, Буш заздалегідь готував війну на Близькому Сході, про що сьогодні говорять чимало його співробітників, істориків і політичних спостерігачів. Сенатор Роберт Дол з Кензасу, лідер республіканської меншости в Сенаті, назвав промову Гора „необережною, неправдивою, фатальною у своїх наслідках", не кажучи про те, що вона була звичайною передвиборчою пропаґандою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи початок кінця комунізму на Кубі

Упадок комунізму у Центральній і Східній Европі, з такими драматичними подіями, як провал берлінського муру і розвал Совєтського Союзу, не міг не відбитися на атмосфері і відносинах на Кубі. Коли 39 літ тому Фідель Кастро очолив повстання проти правого диктатора Фульдженто Баттісти — демократичний світ з Америкою включно сприяв йому. Але, прийшовши до влади два роки згодом — Фідель Кастро завів комуністичний режим та зискав собі Совєтський Союз на протектора. Для Москви і її володарів, гаслом яких було „угроблення вільного світу" — комунізм на острові під самим боком З'єднаних Стейтів був чудовим дарунком. Вона мерщій перетворила Кубу на свою військову базу. Але встановлення там ракет з атомовими „головками" спричинили за президентури Джана Кеннеді гостру кризу з проголошенням Америкою морської бльокади та із загрозою вибуху нової великої війни. Проте Микита Хрущов пішов на компроміс: забрав ракети в заміну за зобов'язання Америки не робити збройної інвазії на Кубі. Комуністична Москва підтримувала Кубу грішми, зброєю і всілякими доставами. Головним джерелом прибутку Куби став продаж цукру Совєтському Союзові за подвійну і потрійну вищу ціну, як вона була на міжнародному ринку. З упадком комунізму в СССР та розвалом імперії все це припинилося. Росія сама попала у важку економічну кризу, наслідник Міхаїла Ґорбачова Боріс Єльцин не мав сантименту до Фіделя Кастра, припинив усі безпосередні і посередні субвенції і, під тиском від Америки, почав відтягати з Куби совєтське військо. На Кубі настала економічна скрута з дорожнечею і безробіттям та масовою втечею кубинців на Фльориду.

Політично Фідель Кастро ще тримається на поверхні, бо зискав собі популярність як своєрідний національний герой. А втім, та популярність меншає із зростом нужди населення. У кубинській Компартії настав фермент. „Ню Йорк Таймс" з 27-го вересня ц.р. інформує, що Фідель Кастро несподівано позбавив усіх функцій у тамошньому Політбюрі генерала Карльоса Альдана. Цей 50-літній генерал мав, необережно публічно заявити, що він сприяє „перестройці", яку проголосив був Ґорбачов. Хоча Ґорбачов не встиг нічого в СССР „перебудувати", бо під тиском національних рухів та економічної кризи імперія розпалася і він сам утратив владу — Фідель Кастро очевидячки злякався, щоб молодший від нього на 16 літ генерал не потягнув за собою більшість у Політбюрі і щоб він, Кастро, не втратив влади. „Ню Йорк Таймс" твердить, що Карльос Альдана мав на Кубі найбільшу владу після Фіделя Кастра і його брата Рауля, команданта кубинських збройних сил. „Ню Йорк Таймс" наводить голоси кількох фахівців кубинських справ із різних американських університетів і дослідних інститутів. Вони всі приписують велике політичне значення отій „чистці" на Кубі. Коли б це був Сталін, а не Фідель Кастро, то відважного бунтарського генерала були б без суду розстріляли. Фідель Кастро все ж задовольнився, викинувши його з партійно-державної верхівки.

В історії і політології існує так звана теорія ланцюгової реакції. Коли, мовляв, одна ланка у ланцюгу зірветься — всі інші зірвуться, одна за одніею. Такими ланками у комуністичному ланцюгу залишилися у світі після банкрутства комунізму у сателітних країнах і самому СССР — суходільний Китай, Північна Корея і Куба. Українська народна приказка каже: „До часу дзбан воду носить". Президент Джордж Буш недавно заявив, що він буде „першим президентом, який приїде до демократичної Куби" Не виключене, що це були пророчі слова, хоч теж не є виключене, що Джордж Буш втратить швидше владу, як Фідель Кастро. За історичними прецедентами — боротьба за владу є симптомом занепаду всякої влади. Виправдана є тепер історичними прецедентами теорія, що ніщо неприродне не всилі довго втриматися. „Довго" чи „коротко" — в історії дуже відносне поняття. Комунізм — придумана Карлом Марксом — неприродна система. Вона провалилася у більшості держав і мусить це статися і на Кубі.

Микола Руденко

НА ТЯЖКОМУ БРОДІ

IV.

Отож після гірких слів я подивився на українську дійсність з іншого боку, аби пояснити свій оптимізм. Бо й справді дехто із моїх читачів може сказати: писав чолов'яга оптимістичні нариси, а тут раптом накидав на політру чорної фарби. Насправді ж я хочу закликати: в часи докорінних суспільних змін не слід мріяти про спокій, комфорт і затишок. На Україну це прийде, але для цього потрібні роки і роки. Це ж бо фундаментальне самоперетворення народу — революційне самоперетворення! — а не футбольний матч. Важливо, що вона є, самостійна Україна — і цим будьмо щасливі. Тепер є що передати нащадкам, а вони подбають, аби їхня Батьківщина вийшла на рівень цивілізованого світу.

Далі мені б хотілося заторкнути неприємний епізод, що стався під час Світового форуму українців. Я не слухав усіх виступів, але чув фрондерську промову молодого бизнесмена із Канади. Її лейтмотивом була далеко не нова думка, що Україна, мовляв, перетворилася на комуністичний заповідник, де всі керівні крісла захопили вчорашні партійні бюрократи. Вони висмоктують останні сили із народу — і саме тому український народ неймовірно страждає.

Треба зазначити, що виступ молодого канадця схожий на правду. Та чи він здатний назвати хоч одну із колишніх республік, де б керівництво належало не вчорашнім комуністам, а, скажімо, дисидентам? На жаль, я знаю лише трьох учорашніх політв'язнів, які виявили хист до державної діяльности: Сергій Ковальов у Росії, та Левко Лук'яненко і Вячеслав Чорновіл в Україні. І не тому політв'язнів на державній роботі так мало, що виборці не побажали висунути їх на керівні пости, а тому мало, що далеко не кожен політв'язень володіє відповідними здібностями. Та що ж було робити — взагалі відмовитися від революції тільки через те, що забагато комуністів перейняло революційні ідеї? Звідки взявся Ґорбачов або його радник Олександр Яковлєв, як не із КПСС? Звідки взявся Єльцин? Нарешті придивіться до сьогоднішніх губернаторів по всій неосяжній Росії — і ви побачите, що майже всі вони вчорашні секретарі обкомів, як і сам російський президент. А звідки вийшов Шеварднадзе, якого покликала Грузія замість дисидента Гамсахурдії? Отож православний дисидент на чолі держави іще не ґарант стабільности й соціяльної справедливости. Оберіть в Україні замість Л. Кравчука вчорашнього політв'язня Степана Хмару — і одразу ж загине стабільність, почнеться те ж саме, що діється в Грузії. До речі, С. Хмара вийшов із УРП саме тому, що Л. Лук'яненко закликав партію співпрацювати з комуністами. А де ж взяти інших людей — привезти з Америки та Канади?...

І ось вам зловорожа підлість: хоч Україна в цьому не різниться і від Росії, і від жодної із колишніх складових частин СССР, саме про Україну російські шовіністи поширюють байку, що це, мовляв — кравчуківський комзаповідник". Останкінське телебачення віддало чимало годин цій „злободенній" темі. Російські лобісти у Вашінґтоні, Лондоні й інших столицях докладають багато зусиль, аби підтримати цю байку на світовому рівні. Москва не зменшила свою аґентуру на Заході — і вона старанно прищеплює цей погляд зарубіжним журналістам. Тільки вчора я слухав у закордонному радіо виклад статті в одній із лондонських газет з приводу нашого міністра закордонних справ Зленка. Англійська газета розпікала його за те, що він працював в уряді Щербицького. А той факт, що Шеварднадзе очолював КҐБ Грузії (та ще в які часи!) — нікого й ніколи не шокував.

Зрозуміло, для чого потрібен російським шовіністам неґативний образ України в очах західних політиків та урядовців: хай котяться більйони до Москви, а Києву й шеляга не дістанеться. Безумовно, існує також дальній приціл мілітарного характеру. Отже це аж ніяк не жарти — йдеться про те, бути нам чи не бути. Україні сьогодні доводиться з усіх сил відбиватися від ворожих радіоголосів та підкуплених журналістів, а тут іще й деякі запрошені на Світовий форум гості почали дмухати в ту ж саму дудку. Отож і не витримали нерви в керівників нашої країни — вони дозволили собі висловитися доволі різко й голосно з цього приводу. Гадаю, цього не варто було робити, бо це ніби підтвердило ворожу версію. Та й мовчати важко.

Я захоплено слухав в українському „Радіо Свобода" інтерв'ю мого доброго друга з діяспори правника Мирослава Смородського, який переконливо й мудро показав шкідливість легковажного критиканства з боку представників діяспори, коли вони їдуть в Україну. Було б добре, якби адвокат Смородський виступив з цього приводу також у газеті „Свобода". Це важливо, надзвичайно важливо!

Д-р Юліян Мовчан

ЧОРНОБИЛЬСЬКА ТРАГЕДІЯ — ЩО І ЯК СТАЛОСЯ

„Лікарський Вісник" ч. 1 (126), зима 1992 р., журнал Українського Лікарського Т-ва Північної Америки.

Не тільки українці, але, мабуть, також народи цілого світу в більшій або меншій мірі вже чули про трагедію, яка сталася в українському місті Чорнобиль в квітні 1986 року. Але чи всі знають про „механізм" цієї нуклеарної трагедії? Точніше, що було причиною вибуху ядерного реактора в Чорнобилі? Як також не в меншій мірі важливим є питання — в чому саме полягає шкідливість атомової радіяції на людський організм?

На ці і на багато споріднених питань в цій ділянці ми знайдемо відповідь в найновішому виданні журналу „Лікарський Вісник", головним і довголітнім редактором якого є д-р Павло Джуль. Автором поданих статтей на тему медичних наслідків Чорнобиля є висококваліфіковані фахівці — в цьому числі професори Борис Білинський та Василь Гуда, доктори — О.В. Кириченко, Ярослав Шпарик, Еллан Соуркес, Елліс Трейсі та інші.

У статті „Медичні наслідки Чорнобиля" д-ра Вальтера Гуда про це — як стався вибух у Чорнобилі, читаємо: „25-го квітня 1986 р. інженери 4-го бльоку Чорнобильської атомної електростанції типу РБМК-1000 готувались до випробувань ефективности засобів безпеки атомного реактора на випадок раптової перерви подавання пари на електричні турбогенератори. На протязі дня було порушено не менше шести правил безпеки — включно з виведенням завеликої кількости контрольних стрижнів, призначених для зупинки реактора в разі небезпеки, вимиканням системи автоматичного контролю та системи автоматичного вимикання і вмиканням завеликої кількости охолоджуючих насосів. В суботу, 26-го квітня, о 1 год. 23 хв., приблизно через 40 секунд після початку експерименту, рівень потужности реактора за менш ніж 10 сек. підскочив з 7 відс. до 50 відс. повної потужности. Це призвело до швидкого утворення пари високого тиску, яка розірвала охолоджуючі трубопроводи реактора. В пошкодженому реакторі пара вступила в хемічну взаємодію з розпеченим цирконієм оболонок паливних елементів із виділенням водню, котрий в свою чергу утворив вибухову суміш із повітрям, що призвело до потужного вибуху, який зніс дах будівлі, де знаходився реактор та спричинив численні пожежі. Рівень радіяції безпосередньо біля пошкодженого реактора досяг величезних цифр — десятків тисяч рем на годину. В атмосферу було викинуто мільйони кюрі летючих радіонуклідів — таких, як йод—131 та цезій — 137, які були розвіяні з вітром".

Ось таким був механізм вибуху атомного реактора в Чорнобилі. Для тих, хто не обізнаний з терміном — „рем", автор статті зазначає, що для оцінки біологічного ефекту радіяції вживається спеціяльна одиниця — рем, яка враховує кількість поглинутої радіяції та здатність даного типу радіяції викликати пошкодження. Радіяційні ефекти прийнято розділяти на дві групи. В першу включаються гострі наслідки, які спостерігаються як правило, коли організм отримує дозу радіяції більш 100 рем, тоді, як друга група об'єднує хронічні процеси карциногенези (тобто, таких, що викликають ракові захворювання) та генетичні розлади, які виступають при дозах опромінення менших за 100 рем.

Далі довідуємся, що дози радіяції, які перевищують 1,000 рем, викликають швидкий розвиток сильної нудоти і блювоти з наступними судорогами і тремором. Ступопорозний стан чергується з підвищеною збудливістю і за кілька днів наступає смерть. Дози в проміжку 200—600 рем також викликають нудоти і блювоти, які супроводжуються втратою апетиту, бігункою та апатією. Пізніше в наслідок зупинки кістковомозкової продукції, падає рівень левкоцитів (білих кров'яних тілець) та тромбоцитів (кров'яні тільця, що зупиняють кровотечу). Через три-чотири тижні після опромінення розвивається слабість, задишка, кровоточиві виразки на яснах і мигдаликах, випадає волосся. За сучасними прогнозами, близько половина опромінених в таких дозах помирають на протязі 25—35 днів.

Із статті проф. Бориса Білинського та д-ра Ярослава Шпарика довідуємося, що небезпека аварій на атомних станціях пов'язана перш за все з виділенням

(Закінчення на стор. 4)

С. Гординський

Остап Тарнавський

(1917 — 1992)

II

У журналі „Київ" він був головним інформатором того, що діється у світовій літературі, і робив це із справжнім зрозумінням справ. Він зацікавлював українського читача ідеями, висуненими такими авторами, як Тойнбі, Мальро, Сартр, Жід, Пруст, Моравія, Казандзакіс, Унамуно, Камюс, Кокто й інші. Це тільки з однієї статті п.з. „Світова література в 1956 році". Тоді головним завданням автора було вияснити те, що це є актуальний тоді екзистенціялізм.

Проте Тарнавський був не тільки журналістом та інформував про те, що діялося в ідейному світі, він шукав теж проєкції і відгуку тих ідей на український світ. Отак у своєму огляді книжки М. Шлемкевича „Загублена українська людина", 1954 року, Тарнавський позитивно переповів ідеї Шлемкевича, але накінці звернув увагу на те, що автор не дав пляну чи розв'язки на кризу української мислі, про яку пише. Тут, писав Тарнавський, насувається порівняння з іншими авторами, чужими, уми яких також заняті тепер кризою людства. І він наводить думки про подібні проблеми, висловлені істоPіографом Тойнбі й філософом Расселем. А все ж Тарнавський уважає, що книжка Шлемкевича на часі, бо вона спонукує до роздуму над собою і говорить про підставові проблеми в житті культурної людини і суспільства.

Бувши керівним бібліотекарем одного з філядельфійських коледжів, Тарнавський мав змогу постійно обертатися в світі літератури і ця його діяльність вивела його на керівний пост Об'єднання Українських Письменників „Слово". Об'єднання очолював заслужений літературний критик Григорій Костюк, який, перевантажений працею, не міг уже вести організаційних і редакторських справ. Тож на з'їзді „Слова" в Ню Йорку, в березні 1975 року, головою обрано Остапа Тарнавського. Одночасно Юрій Стефаник очолив канадський відділ „Слова". Туди перенесено й видавання збірника „Слово", п'ять томів якого появилося раніше за загальною редакцією Костюка. За головування Тарнавського появилося ще сім томів (ще один у друку). Це в цьому періоді ОУП Слово зв'язалося з комітетом „Письменники в тюрмі" при міжнародному ПЕНКлюбі, влаштовано вечори письменників-дисидентів — Петра Григоренка, Святослава Караванського, Валентина Мороза, Надії Світличної й інших. Влаштовано в Торонто і Ню Йорку літературні вечори видатного польського поета Юзефа Лободовського, автора багатьох поем про Україну, також президія „Слова" співпрацювала з видавництвом „Смолоскип" у виданні повних творів Миколи Хвильового тощо. Крім зв'язків з Канадою, треба було доглядати ще й справ з письменниками в Австралії та Европі, де в Німеччині ОУП очолював проф. д-р Юрій Бойко. А тут були ще наші літератори у Франції, Англії, Бразилії, що всі тягнулися до „Слова". Всі ці справи сходилися в руках Тарнавського.

Сьогодні, коли очі культурних діячів діяспори звернені до Києва-Львова, вони мають змогу спостерігати, яку вартість мала їх творча праця в екзилі. Тепер культурний загал України високо цінує те все, що в творчій ділянці дала еміґрація, творці якої в трудних умовах зуміли нести прапор вільної української літератури. Тут свій чималий творчий внесок дав і Остап Тарнавський, який добре визнавався в стані творчих процесів не тільки в еміґрації, а й в Україні. Наприклад, у дев'ятому збірнику „Слово" за 1981 рік він помістив статтю „Від шестидесятників до поетів-дисидентів", де він дав образ літературної ситуації в Україні і тонко відзначив появу нового гуманізму в українській поезії в добу брежнєвського забріхання. Це була одна з найкращих статтей про шестидесятників, гідна голови Об'єднання Українських Письменників „Слово".

З ОГЛЯДУ НА ВИТІК в системі охолодження, треба було зупинити атомову електростанцію в місцевості Бравнсферрі в стейті Алабама. Повідомляючи про це представники стейтових властей, відповідальних за охорону і справне функціонування атомових реакторів підкреслили, що несправне охолодження могло спричинити більшу катастрофу, якщо б атомова електростанція працювала далі на повну потужність. Керівники цього підприємства, повідомивши про це стейтовий уряд, рівночасно пропонували не розголошувати тієї справи, бо безпосередньої загрози для населення немає, а розголос міг би причинитись до паніки. Ваду усунули, замінивши протерту трубу, через яку проходила проаналізована вода з невисокою кількістю радіоактивности.

Володимир Романюк
Рожнятів, Україна

ПОГЛЯД З „ГЛИБИНКИ"

(Інтерв'ю з колишнім дисидентом)

I

Нинішній наш співбесідник Василь Уштан очолює Товариство „Відродження" Калущини на Івано-Франківщині. Політикою цікавиться вже впродовж десятиліть. За чорних для українського народу часів став жертвою сталінського терору. Дуже пам'ятає часи наших змагань у підпіллі ОУН та у загонах УПА, 50-ліття якої святкується цього року усією українською громадою. В одному з боїв з московським окупантом смертю героя впав брат Василя, вояк УПА Михайло Уштан. Того ж дня загинули четверо членів його родини, а самого Василя з батьками заслано до Сибіру.

За плечима тоді ще юнака три втечі із заслання, покарання, моральні репресії вже в новіші часи, а згодом — активна участь у процесі новотворення України. Словом, Василь Уштан — не стороння людина в тому, чим живе незалежна Україна сьогодні.

На початку нашої розмови мій співбесідник сказав:

— Для мене є величезною та робота, оте все, що робила для України західня діяспора, що робить вона для нас сьогодні. Тому, що вся інформація, коли ми були абсолютно ізольовані від усього світу, коли не знали навіть про те, що діється безпосередньо в наших реґіонах, одержувалася зі західніх засобів масової інформації, передусім, радіо та преси. Ця інформація давала нам, струмінь надії. І нині, й тоді ми розуміли, що це не переоціненне, що без цього нам було б дуже тяжко. Бо воно було якраз те, чого нам тоді бракувало і завдяки чому так багато людей зберегли сили, віру, які згодом, коли стала, як ми кажемо, трішечки відлига в суспільно-політичному житті, боротьбу нашу активізували, а ми стали організованішими.

— Ви, пане Василю, очолюєте нині Товариство „Відродження" в промисловому Калуші. Чим живе нині організація, яку все ж, відносимо до периферійної?

— Оті сили, про які кажу, саме в нас, у Калуші, одним з перших на Прикарпатті розпочали активну діяльність. Саме від нас (не боюся показатися нескромним) активні групи й товарства почали поширювати свої дії не лише на західні, а й на східні реґіони України. Ми обїхали всю Україну, пронісши нею свій синьо-жовтий прапор, провели мітинґи, збори, утворили осередки Товариства української мови імені Тараса Шевченка, що, як відомо, невдовзі переродили в НРУ. Згодом, почався активний процес творення новітніх партій демократичного напряму.

— Але я маю також сказати, що й насьогодні наше Товариство залишається найактивнішим. Характерною ознакою цього може бути такий факт. Напередодні відомого путчу компартократії Калуський райком партії, даючи характеристику іншим політичним партіям і організаціям, не пошкодував чорної фарби, особливо для „Відродження", яке маю честь очолювати. Неважко здогадатися, що чекало нас з вами, якби той не до кінця продуманий інспіраторами переворот комуністів удався. Бо наше товатиство охарактеризоване там, як найаґресивніше, що в першу чергу підлягало репресіям, а його керівництво практичній ліквідації.

— Хто стояв біля витоків вашої організації і як все починалося?

— Якось так щасливо склалося, що в нашому Товаристві Бог звів докупи трійцю справжніх патріотів: Федора Бандуру, Андрія Горбатого та Василя Івасюка. Останній тоді очолив Товариство, а було то ще у 1988—1989 роках, коли все ще виглядало для всіх нас досить невиразно. Ми почали об'єднуватися навколо цієї трійки. Завдання ставилося так, що кожен мав привести в оганізацію бодай одного-двох чоловік, але таких, за яких міг надійно ґарантувати. Таким шляхом ми розросталися. Досить скоро утворився такий надійний, я б сказав, бойовий кулак однодумців. Не без того, очевидно, що були серед нас і люди з іншими намірами, але в основному це був дуже гарно підібраний колектив, що й донині залишається найактивнішим, певно, і найдієвішим у західньому реґіоні України. Двічі виїжджали ми на святкування 500-ліття Запорізької Січі, і для нас дуже поважним було, що при святкуванні на символічній Могилі козакам нашому хору Товариства „Відродження" з Калуша було надано честь виступати першому серед сотні колективів.

— Нас, без перебільшення, знає весь Схід, і нині нам дуже приємно, наприклад, знати, що в Нікополі утворився козацький курінь, і нас поінформували з вдячністю про те, що це стало можливим завдяки якраз старанням в аґітаційно-організаторській роботі, що ті люди вважають нас своїми вихователями.

— Чи все обмежується аґітаційними заходами?

— Ні, звичайно. Своє завдання бачимо ширше та глибше. Якнайбільшу допомогу прагнемо надавати відкриттю україномовних шкіл у східніх реґіонах. Кілька таких шкіл ми, наприклад, відкрили на Дніпропетровщині.

Як це робимо? Насамперед, у міру сил своїх і можливостей, забезпечуємо ці навчальні заклади підручниками. Бачите, там склалася така обставина, що хочуть, скажімо, батьки мати для дітей своїх рідну українську школу, а колишня компартократія, якої у нас ще не бракує в керівних структурах, створює такі умовини, що це стає практично нереальною справою. Дійшло, зрештою, до того, що й про звичайні для цивілізованого світу шкільні зошити доводиться також думати нам. Бо учні російськомовних клясів мали їх вдосталь, а з українськомовних — зовсім ні. Допомагаємо конкретно, бачимо результати нашої помочі, хоч, може, й не такі, які хотілося б мати. Зрештою, сподіваємося, що ці національні школи функціонуватимуть, проґресуватимуть, як цього від нас вимагає пора нашого відродження.

Закінчення буде.

МИТНІ СЛУЖБИ Великобританії заарештували двох осіб, захопивши в них 43 кілограми кокаїни на суму 7 міл. фунтів стерлінгів. Наркотики надходили на Британські острови з допомогою колюмбійської та італійської мафій, які використовують Лондон як базу на шляху „білої смерти" з Латинської Америки в Европу. Англійський спеціяліст Елісон Джемісон, досліджуючи корені організованої злочинности протягом 6 років, стверджує, що мафіозні структури використовують лондонську фондову біржу для „відмивання брудних грошей". За її підрахунками, вже 50 міл. дол. таким чином перейшло через британські фінансові установи.

Український Музичний Інститут Америки, Інк.

Неділя, 11-го жовтня 1992 р., год. 10-та ранку

Домівка УМІ, Ню Йорк, Н. Й.

136 Друга авеню, 4-ий поверх

ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД УЧИТЕЛІВ УМІ

Год.: 10-12 — Звіти Президії і Відділів

Год.: 2-га — Показові лекції, ведуть: Т. Гринків, А. Добрянський, Д. Каранович

Год. 3:30 — Обговорення концерту української музики, що відбудеться **в неділю, 25-го жовтня ц. р., з нагоди 40-ліття УМІ в** Carnegie Recital Hall, 108 W. 57th St., New York, N.Y.

Год.: 4:30 — Вибір нової Управи і закриття З'їзду

Запрошуємо всіх колеґ-учителів.

ПРЕЗИДІЯ УМІ

Український Народний Дім Інк. в Ню Йорку

запрошує українську громаду на

СВЯТОЧНИЙ ПОЛУДЕНОК

з нагоди 40-ліття Українського Народного Дому

що відбудеться

в неділю, 11-го жовтня 1992 р. у великій залі
Коктейл о год. 1:30 по пол., обід 2-га год.

У святкуваннях візьмуть участь: члени українського Представництва до Організації Об'єднаних Націй.

Доповідь вигоголосить **ред. Іван Кедрин-Рудницький**
В мистецькій частині виступлять:
Оксана Кровицька — солістка Львівської опери, та
Микола Шопша — соліст Київської опери,
при фортепіяновому супроводі **Аделіни Кривошеїної**

Даток 25 дол.

Про свою участь просимо повідомити до дня 6-го жовтня 1992 р. на тел. **(212) 529-6277** між 4:30 — 8:00 веч.

Квитки можна набути в канцелярії Народного Дому при 140 Друга авеню у вечірніх годинах.

В 50 ліття УПА, "Черкаські Козаки" присвячують свій виступ в пошані героям, що склали свої голови за Волю України.

YONKERS..............**FRI., OCT. 9**.......... **7:30 PM**
SAUNDERS HIGH SCHOOL AUDITORIUM
183 PALMER ROAD, YONKERS, NY

HARTFORD...........**SAT., OCT. 10**....... **7:30 PM**
BULCKLEY HIGH SCHOOL AUDITORIUM
300 WETHERSFIELD AVENUE, HARTFORD, CT

NEW YORK CITY...**SUN., OCT. 11**...... **3:00 PM**
HIGH SCHOOL OF FASHION INDUSTRIES AUD.
225 WEST 24th. STREET, NEW YORK CITY, NY

UNIONDALE.........**MON., OCT. 12**..... **7:30 PM**
ST. VLADIMIR'S CHURCH HALL
226 UNIONDALE AVENUE, UNIONDALE, NY

With the support of "Air Ukraine"

БУДУЙМО УКРАЇНСЬКІ АМБАСАДИ — ЖЕРТВУЙМО ЩЕДРО!

Фундація Піддержки Дипломатичних Представництв України

просить

висилати чеки на Фонд Українських Амбасад до існуючих вже льокальних громадських Комітетів, або до бюра головного скарбника на нижче подану адресу:

Foundation in Support of Diplomatic Missions of Ukraine, Inc.
209 B Grand Ave.
Rutherford, N. J. 07070

Tel.: (201) 939-6305, Fax: (201) 301-0068

Чеки виписувати: „Ukrainian Embassy Fund".

МІЖПРОСТІРНИЙ КОРАБЕЛЬ ЗСА був запущений в стратосферу в напрямі плянети Марс. Подорож корабля триватиме 11 місяців, а його завданням буде докладніше прослідити клімат і геологію тієї плянети. Одною з головних цілей безлюдного корабля є досліди про можливість встановлення на плянеті Марс бази, можливостей виживання людини, щоб послати туди евентуально в наступному столітті корабель з людьми, переважно дослідниками. Космічний корабель був запущений у стратосферу при допомозі великої ракети-двигуна „Титан-3" з бази Канаверал у стейті Фльорида.

КОЛИШНІЙ АМБАСАДОР ЗСА до СССР Джек Матлок, який збирає тут в Америці й інших країнах матеріяли для своєї книги про розпад Совєтського Союзу, прибув з офіційною візитою також до Києва. Матлок зустрівся в Україні з прем'єр-міністром України Вітольдом Фокіним, першим заступником прем'єра Валентином Симоненком, після чого мав годинну розмову сам на сам з Президентом України Леонідом Кравчуком. Про висліди його розмов не було опублікованого жодного коментаря.

СТРАТЕГИ І ДОПОМІЖНИЙ персонал виборчої кампанії президента Джорджа Буша звернули увагу, що їм доводиться від трьох тижнів зустрічатися з демонстрантами, переобраними у куряче пір'я, з написом: „Джордж — біг чікен". Ідея „курячих демонстрацій" походить від самого демократичного кандидата, губернатора Арканзо Билла Клінтона, який таким способом нібито хотів змусити президента Буша до відбуття принаймні двох публічних дебат, які звичайно передаються живцем головними руслами телевізійних компаній. Тепер, коли Буш запропонував замість двох, відбути аж чотири дискусійні сесії, „курячі демонстранти" зникли з овиду.

З нагоди святкування 30-ліття подружого життя

д-ра Романа й Анни Алиськевичів

замість подарунків, родина й приятелі складають 800 дол. на будівельний Фонд Українського Музею в Ню Йорку.

Родина Савицьких
Д-р Остап і Віра Тершаковець
Орест і Ліда Білоус
Орест і Марта Качмарські
Д-р Андрій і Татяна Тершаковець
Марія Тершаковець і Роман Гавриляк

43-ій Відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Пчілки

сердечно запрошує на

СВОЮ ЧЕРГОВУ МИСТЕЦЬКУ ВИСТАВКУ

9, 10 і 11-го жовтня ц. р.
в ґалерії Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії, Па.

Галини Титли — ікони Богдана Титли — акварелі й олії

Відкриття виставки

в п'ятницю, 9-го жовтня, о год. 7:30 веч. при участі мистців.

Виставка теж буде відкрита в суботу, 10-го та неділю, 11-го жовтня від год. 10-ої рано до 5-ої по пол.

Щиро вітаємо вас, дорогі любителі і прихильники мистецтва.

Громадський Комітет у Філядельфії, Па.

влаштовує

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

з нагоди 50-ліття УПА

яка відбудеться

в неділю, 11-го жовтня 1992 р. о год. 4-ій по пол. (точно)

в залі УОКЦентру у Філядельфії, Па.

В програмі беруть участь:

д-р сот. УПА Мирослав Крук — святочне слово
Хор „ПРОМЕТЕЙ" під мистецьким керівництвом **Адріяна Британа**
Дует Михайла та Олі Стасишинів, — випускники музичної школи у Львові
Роман Кнігницький — деклямація

Квитки при вступі на залю. Для молоді в одностроях вступ вільний.

Академію попередить Архиєрейська Служба Божа з Панахидою в Митрополичому Соборі при вул. Фремклін, о год. 10-ій рано, як рівнож Служба Божа в катедрі УАПЦ при вул. 5-ій о год. 10:30 рано.

Запрошуємо комбатантські і молодечі організації взяти участь з прапорами в церквах.

Шановна українська громадо! Своєю численною участю в святкуванні вшануймо упавших борців за волю України.

Запрошує —
ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 30-го червня 1992 року відійшов від нас у вічність на 75-му році життя

наш найдорожчий
МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

ЕМАНУЇЛ ГЛУХОВЕЦЬКИЙ

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім, які взяли участь у похоронних відправах, відпровадили покійного на вічний спочинок та тим, що згадали його у своїх щирих молитвах.

Щиро дякуємо за вислови співчуття особисто, телефонічно і листовно, як теж, за пожертви на Служби Божі, чудові квіти і добродійні цілі в пам'ять покійного.

Сердечно дякуємо Всечеснішому отцеві мітратові Ярославові Гаймановичові, пароховi української католицької церкви Успення Божої Матері в Монтреалі за відслуження похоронних відправ і згадкою не злим щирим словом про покійного.

Наша особлива подяка Ярославові Пришлякові, який своїм прощальним словом звеличав у спеціяльний спосіб пам'ять покійного.

На Патріярший Фонд пожертви зложили: 100 дол. – Марія Глуховецька, 25 дол. – Андрій і Оксана Глуховецькі, По 20 дол. – Богдан Балицький, Любомира Брикович; по 10 дол. – Люба Левицька, Н. Дмитрів, Іван Заяць; 5 дол. – В. Цибутник. Разом 200 дол.

На Фонд Української Амбасади Конґресу Українців Канади склали: 1,000 ам. дол. – інж. Дам'ян Кордуба; 300 дол. – Марія Глуховецька; 250 ам. дол. – Іван і Анна Ковальчуки; По 200 дол. – Ярослав і Іванка Глуховецькі, Наталка і Комер Пламер, Анна Березюк; По 150 дол. – Андрій і Оксана Глуховецькі, Богданна і Марта Маєр, Mr. & Mrs. Bert Nagy; По 100 дол. – Іван Березюк, інж. Герберт і Ірена Гечко, Йосуф і Вікторія Ковальчуки, Прокіп і Марта Лащукевичі, І. Називальський, Ярослав Пришляк, Ірена і Др. Юрій Весоловські, Конґрес Українців Канади (Централя); По 50 дол. – Др. Стефан і Оля Куриласи (ам. дол.), Марко і Люба Лищинські (ам. дол.), п.-і Кискан, Орест Новосад, Конґрес Українців Канади (Провінційна Рада Саскачевану); По 40 дол. – Анна Пилипишин, Annie Glavaskas; По 30 дол. – Catherine Gontarski, Марія Кордуба (ам. дол.); По 25 дол. – С. Іваницький, Др. В. Коваль з дружиною, Віра Курилас (ам. дол.), Василь Називальський, Василь Славич, інж. Тарас Турченюк; По 20 дол. – Богдан Балицький, Ф. Безпалюк, Іван і Даня Блищаки, Володимир і Віра Блищаки, Богдан і Люба Ботулинські, О. Чехут, Адріян Хоменко, інж. Ярослав і Марійка Чолії, Осип і Анна Добровольські, О. Дольницька, Павло Ґавура, Др. Роман Ґродзіцький, А. і Л. Герасимович, Адольф Гладилович, Стефанія Якімишин, Теодор Карвацький, Ольга Кучарська, Емілія Кушнір, К. Ленько, Ліда Лугова, інж. Богдан Маців, Ярослав Маркіза, Володимир Мілан, Богдан Називальський, Юлія Називальська, Михайло Називальський, Михайло Несторович, Григорій і Марія Ощипко, Петро Петренко, Mr. & Mrs. H. Poole, Павло Репецький, Дарія Савка, Ярослав Шурґот, Василь Шимуха, Григорій і Оля Швець, Юліян Ваґнер, С. Вознюк; 15 дол. – І. Блищак; По 10 дол. – Василь Багира, Ф. Бородайлюк, М. Бородайлюк, Євген і Анна Чолії, Т. Фіґоль, Юрій Гусар, Ірина Келебай, Нестор і Оля Кліма, Василь Курилишин, Ілько Кушнірецький, Н. Кузишин, Стефан Лабовка, М. Лепецький, Ярослав Лесний, А. Пастернак, Р. Романишин, М. Шнурівський, Петро Василюк, Олена Весоловська, Микола Войчіховський. Разом 5169.46 дол.

Хай Всевишній Господь винагородить усіх Вас своїми щедрими ласками.

У безмежному смутку і жалю:

дружина – Марія
син – Андрій з дружиною Оксаною
брат – Ярослав з дружиною Іванкою
похресниця – Ірена Весоловська з родиною
похресники – Борис Кордуба з родиною
Василь Називальський з родиною
вуйки – інж. Дам'ян Кордуба з родиною
Володимир Кордуба з родиною
тета – Марія Кордуба з родиною
кузини – д-р Степан Курилас з родиною
д-р Роман Курилас з родиною
Ярослав Пришляк з родиною
шваґерка – Анна Ковальчук з мужем Іваном і родиною
свати – Йосиф і Вікторія Ковальчуки
ближча та дальша родина в Канаді, Америці й Україні.

ЗАБАВА ООЛ

Ню Йорк. — Організація Оборони Лемківщини, І-ий Відділ в Ню Йорку, влаштовує осінню забаву, яка відбудеться в суботу, 3-го жовтня, о год. 9-ій вечора в Українському Народному Домі, 140 Друга авеню в Ню Йорку. Гратиме оркестра „Мрія".

ПЕРЕДАЧІ М. МАРИНОВИЧА

Вашінгтон. — Подаємо до відома читачів розклад передач „Година українських мелодій Романа Мариновича": в Ню Йорку на хвилях радіостанції WNWK, 105.9 FM — у вівторок о год. 8:30 вечора; в Ню Йорку по телебаченні Мангеттену, Cable C16 — у неділю о год. 1-ій по полудні та по руслі 25 — N. Y., WNYE-TV — о год. 5:30 вечора; з Філядельфії по телебаченні WTGI-TV, русло 61 — у суботу о год. 8-ій вечора; у Львові по телебаченні, русло 32 — у неділю о год. 7-ій вечора. За інформаціями слід звертатися на адресу Ukrainian Melody Hour, P. O. Box 2257, Washington, D. C. 20013, або телефонувати на число (202) 529-7606.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого дорогого
МУЖА, ТАТА і ДІДА

сл. п. д-ра

Ярослава Миндюка

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 7-го жовтня 1992 року

в церкві св. Юра у Львові;
в церкві св. о. Миколая в Торонто;
в церкві Христа Царя в Бостоні;
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, о год. 7:45 ранком.

Просимо приятелів і знайомих згадати в цей день покійного у своїх молитвах.

РОДИНА

Помолімось за наших друзів.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

за спокій і вічну радість душ померлих Добродіїв Фонду Катедр Українознавства

Впреп. о. декан Петро Огірко відслужив Заупокійну Святу Літургію у п'ятницю, 25-го вересня 1992 року, о год. 9-ій ранку в УКЦеркві Покрови Пресвятої Богородиці в Озон Парку, Н. Й. за Блаженнійшої Пам'яті:

СОФІЮ АДРІЯНОВИЧ
СТЕФАНІЮ і ТЕОДОРА БАЛКО
д-ра БОГОДАРА БАДАНА
МИХАЙЛА ВІНТОНІВА
ВОЛОДИМИРА ДАРМОХВАЛА
ЮЛІЮ ДЕЦИК
ЯРОСЛАВА ГУРА
ГАЛИНУ КОВАЛІВ
д-ра ОСИПА КОРОПЕЯ
БОГДАНА КРАВЦЕВА

Всіх Жертводавців ФКУ просимо про молитви за померших наших друзів. Помоліться в часі відправи Заупокійної Богослужби, щоб поєднатись з нами в поході молитов до Всевишнього за тих, що творили добро.

Вічна Пам'ять Померлим Добродіям ФКУ!

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА (ФКУ)

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що з волі Всевишнього в понеділок, 14-го вересня 1992 р. на 92-му році життя відійшла у вічність в Торонто, Канада,

наша дорога

МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ і ВУЯНКА

бл. п.

МАРІЯ ДЕМИДЧУК-ЧУЧМАН

народжена в м. Гораєць, повіт Чесанів в Україні.

ПАНАХИДА була відправлена 16-го вересня в похоронному заведенні Кардинала.

Після похоронних відправ в церкві св. Покрови дня 17-го вересня тлінні останки покійної спочили на цвинтарі Бічвуд в Торонто, Канада.

У глибокому смутку:

дочки —
СОФІЯ ЛУЦИК, Торонто
ОЛЕНКА ПРЕСІЙ, Торонто
сини —
ВАСИЛЬ ДЕМИДЧУК, Ню Йорк
ЙОСИП ДЕМИДЧУК, Каліфорнія
9 внуків і 10 правнуків
племінники —
НЕОНІЛЯ СОХАН
ЛЮБОСЛАВ ГУЦАЛЮК
ЄВГЕН ДЕМИДЧУК
та ближча і дальша родина

Замість квітів на могилу просимо складати датки на Фонд Відродження України УНС, або на Фонд Дітей Чорнобиля.
Mrs. Sophie Lucyk, 1 Aberfoyle Cr., No. 1606,
Etobicoke, Ont., Canada M8X-2X8

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що у середу, 30-го вересня 1992 р. відійшла у вічність

наша найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

Клявдія Чорнодольська з Левицьких

ПАНАХИДА в п'ятницю, 2-го жовтня 1992 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні в R. Giordano, 1727 Crosby Ave., Bronx, N.Y.

ПОХОРОН у суботу, 3-го жовтня 1992 р. о год. 10-ій ранку Заупокійна Служба Божа в церкві св. Покрови, 1745 Washington Ave., Bronx, N.Y, **а опісля на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.**

Горем прибиті:

донька — ІРИНА ГЕРЛИНСЬКА з мужем ВІКТОРОМ
внуки —
ВІКТОР, мол.
ДАНА MACPHEE **з мужем ДЖАНОМ**
кузинки —
МАРІЯ ПАЩИН з родиною
БОГДАННА ГНАТКІВСЬКА з родиною
шваґер — ВОЛОДИМИР ЧОРНОДОЛЬСЬКИЙ з родиною
шваґрові —
ЯРОСЛАВА ШАБАТУРА з родиною
ОЛЬГА СТРОЧАН з родиною
ЄВГЕНІЯ АДАМЧИК з родиною
свати — АВГУСТА і АНДРІЙ ТРУБІКЕН
та ближча і дальша родина в ЗСА, Польщі й Україні

Чорнобильська...

(Закінчення зі стор. 2)

великої кількости летючих радіоактивних ізотопів, зокрема, йоду. Серед 23-ох відомих ізотопів йоду основний пошкоджуючий ефект спричиняє йод—131. За рахунок своєї високої хемічної активности радіоактивний йод реаґує з різноманітними органічними сполуками і тому досягає небезпечних концентрацій у таких важливих продуктах харчування, як зелень та молоко. Крім того, при найбільших аваріях (а такою була аварія в Чорнобилі 26-го квітня 1986 р.) йод може проникати в організм не тільки через шлунково-кишковий тракт, але й з повітрям, а навіть через шкіру.

Те, що чорнобильська катастрофа 1986 року була найтяжчою технологічною катастрофою в історії людства з непередбаченими наслідками — цього вже ніхто не може заперечити. Радіоактивна хмара залишила свій слід не тільки в ряді країн Европи (Фінляндія, Швеція, Норвегія і т.д.), але також на інших материках світу. Наприклад, перші помітні сліди чорнобильських викидів у дощових осадах Канади були виявлені в Оттаві 6-го — 7-го травня 1986 року.

Особливість чорнобильської катастрофи полягає в зростанні числа жертв з року в рік. Якщо в 1988 році за неофіційними даними „Союзу Чорнобиль" нараховувалося близько 300 загиблих в київському реґіоні, то в 1990 році на з'їзді „Союзу Чорнобиль" вже називалися цифри в 5,000 померлих і біля 50,000 хворих. Оскільки і досі нема офіційних даних, то ці цифри важко підтвердити чи заперечити. Але чи не найтрагічнішою проблемою чорнобильської трагедії є те, що покищо ніхто не може передбачити — які наслідки чорнобильська радіяція матиме для наступних поколінь — народжених і ще ненароджених?

Поміщена в журналі редакційна стаття робить доречний закид великодержавам світу, які будучи зайняті своїми власними справами, дуже мало приділяють увиги молодій українській державі, яка по віках неволі щойно тепер стає на власні ноги. Вони „забувають", що радіоактивне занечищення довколишнього середовища є не лише українською проблемою, але також і грозою над цілим світом. Багато людей вважає (і цього покищо ніхто офіційно не заперечив), що чорнобильські реактори і далі випускають в повітря певну кількість шкідливої радіяції. Якщо це дійсно так, то чому ні Уряд України ані будь-хто інший нічого не роблять в цій справі? Невже при сучасних дуже високих технічних засобах дійсно нічого не можна зробити?

Крім матеріялів про чорнобильську катастрофу, в цьому числі журналу „Лікарський Вісник" подано ще й інші цікаві інформативні матеріяли з медично-лікарського світу. Тут бачимо багатоілюстрований репортаж з нагоди відзначення 40-ліття Українського Лікарського Т-ва Північної Америки пера д-ра Павла Джуля, ювілейні згадки (з нагоди народин) про наших заслужених чикаґських лікарів — д-рів Павла Пундія та Пилипа Демуса, а також д-ра Романа Смика, якого управа міста Кол Сиsті в Іллиной нагородила почесною грамотою за його віддану лікарську працю для громадян того міста впродовж 36 років. Також подано обширні некрологи про наших відомих і заслужених лікарів — д-ра Романа Осінчука (1902—1991) та д-ра Івана Дачишина (1916—1991) пера д-ра Павла Пундія та посмертна згадка про д-ра Володимира Юзича (1914—1991) пера Євгена Новосада. нарешті, це не був би „Лікарський Вісник", якби в ньому не було подано „Лікарських новинок" та „Огляду медичної преси".

Хто бажає набути примірник „Лікарського Вістника" ч. (126) може звернутися на адресу: Ukrainian Medical Association of N.A., 2247 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622.

Накручують...

(Закінчення зі стор. 1)

фільму будуть накручені у Парку скульптури, де знаходиться під відкритим небом 28 скульптур Л. Молодожанина, а в ґалерії ще понад 70. Як відомо, Л. Молодожанин виконав славний пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні, у Арґентині в Прудентополісі і Буенос Айресі і монумент св. Володимира у Вінніпезі. Його працями є також пам'ятники — Джана Діффенбейкерра, Двайта Айзенгавера і королеви Єлисавети II. В ґалерії знаходяться також деякі із його вітражів.

Новий фільм, що ним ще раз вшанують канадці українського скульптора, не є перший. Один вже виконав український фільмовий продюсер Славко Новицький, а другий — телевізійна мережа Сі-Бі-Сі п. н. „Поінт Вест".

Фільм, що тепер є в роботі, буде найповніший і найдовший, бо продюсери бажають включити всі праці українського скульптора і всі вітражі, що розміщені по різних українських церквах в Канаді.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс інформує, що ще 10 днів тому опити серед виборців, переведені газетою „Вашінґтон Пост" і телекомпанією Ей-Бі-Сі показували, що губернатор Билл Клінтон перевищує президента Джорджа Буша і кандидата Республіканської партії на другу каденцію на 21 відсотків. Останній опит цих установ, результати якого були опубліковані у понеділок, 28-го вересня, показав, що Президент наздоганяє демократичного кандидата швидкими темпами. Клінтона нібито підтримали 51 відсотків запитаних виборців, а Буша 42 відсотки. Однак, коли особи які займалися переведенням опиту попросили виборців вибрати негайно одного з двох кандидатів, Клінтон отримав 44 відсотки, Буш 39, а Росс Перо 14. Тому, що під час опиту є можлива помилка на 3-4 відсотки, то голоси майже поділені рівно. Покищо вони нібито маршують „нога в ногу", як кажуть журналісти.

ОДНА З НАЙБІЛЬШ впливових опозиційних іракських організацій — Вища рада ісламської революції в Іраку, головна канцелярія якої знаходиться в Ірані, виступила з попередженням про те, що багдадський режим плянує використати хемічну зброю для придушення опору арабів-шіїтів на півдні країни. Головний удар нібито буде спрямовано на район Аль-Агвар поблизу кордону з Іраном, де зосереджено збройні сили шіїтської опозиції.

У Києві...

(Закінчення зі стор. 1)

зони в Харкові, Тернополі, Луганському, Ірпені (біля Чорнобиля) та в селище недалеко Києва; один амбулянс передано для лікарні шокової терапії в Києві та три амбулянси були передані для Всеукраїнського Православного Братства св. Андрія, відділам Києва, Полтави та Чернігова для більш успішного несення гуманітарної харчової допомоги, яку дає від листопада 1991 року братство для самітніх, часто хворих старших кожного дня.

Передача відбулася в присутности численної публіки, депутата Верховної Ради Івана Валені, репортерів київської преси, яка вмістила описи цієї події в наступних днях.

Амбулянси доставили в Київ із американських військових баз в Німеччині шість вантажників польської компанії за фонди з неукраїнських джерел. З Києва українські водії попровадили ці амбулянси до місць їх остаточного призначення в Україні.

Але, заки водії сіли за кермо тепер уже українських амбулянсів, всі вони пройшли дводенні шоферські вишколи, які проаналізував і провадив американець Роберт Бурґенер, президент компанії міжнародних зв'язків „Інтернект" з Вашінґтону. До цього вишколу Р. Бурґенер приготовив відповідний підручник та відеокасету в українській мові, як рівнож подбав про відповідний одяг для водіїв та про подарунки для їхніх родин. Фонди на виготовлення навчальних матеріялів та на подорож Р. Бурґенера до Києва для проведення вишколу та полагодження леґальних справ виділив відділ організації Американці за демократію в Україні з Фльориди. Інструменти до моторів автомобілів уфундувала православна парафія св. Андрія у Вашінґтоні.

Заходи для одержання амбулянсів започаткував голова Товариства св. Андрія Михайло Герець ще в травні ц.р. Він звернувся листовно з проханням до Департаменту оборони, щоб він приділив Україні надвишку військових автомобілів, які є на базах в Німеччині. Це прохання було одобрене Департаментом оборони та затверджене Державним департаментом. Листом з 23-го липня ц.р. директор програм гуманітарної допомоги Джордж М. Дайк повідомив голову Товариства св. Андрія про приділення Україні дев'ятьох амбулянсів, і вже в кінці серпня ці автомашини були доставлені в Київ.

За швидке полагодження всіх леґальних та бюрократичних справ, пов'язаних з передачею військового майна Україні, треба завдячувати Р. Бурґенерові, який приклав багато зусиль, щоб розпочату добру справу довести до успішного кінця.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Дітройт, Миш.
повідомляє, що
ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ
відбудуться
в неділю, 18-го жовтня 1992 р. о год. 10-ій рано
в залі Українського Культурного Центру
26601 Ryan Rd., WARREN, Mich.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці, організатори та делеґати 32-ої Конвенції наступних Відділів:

20, 75, 82, 94, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:
1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1992 р.
3. Слово головного предсідника УНС УЛЯНИ ДЯЧУК
4. Перегляд забезпеченевих продуктів УНС та підходу до продажі забезпечення
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

В нарадах візьме участь:
Уляна Дячук, головний предсідник УНС
За УПРАВУ ОКРУГИ:
д-р Олександер Серафин, голова
Роман Лазарчук, секретар **Ярослав Базюк, касир**